

Tilmæli Fjaraskiptastofu um prófun á virkni farsíma til að hringja neyðarsímtal í 112 áður en þeir eru markaðssettir á Íslandi

1. Tilefni

Aðgangur almennings að neyðarnúmerinu 112 er einn af grundvallarpáttum almannaöryggis. Eftir lokun 2G- og 3G-farsímanetanna hér á landi hefur komið í ljós að einhverjir farsímar eru ekki að ná tengingu við neyðarnúmerið 112 þrátt fyrir að þessir sömu farsímar styðji að öðru leyti almenna farsímaþjónustu og fullnægi reglum um CE-merkingu. Ástæða þessa getur tengst t.d. stýrikerfum farsímana, stillingum þeirra eða samspili farsíma og farsímanets.

Með orðinu farsími í tilmælunum er átt við handtæki, sem telst til þráðlauss fjaraskiptabúnaðar, en er að meginstefnu hannað til að hringja almenn símtöl í gegnum farsímanet fjaraskiptafyrirtækjanna og markaðssett sem slíkt. Hér er ekki átt við tæki sem hafa oftast annan megintilgang og bera nöfn í samræmi við það en hafa möguleika á því að tengjast farsímanetum eins og t.d. snjall úr, tölvur þ.m.t. fartölvur eða bílar með e-call sendibúnað. Ef um vafa er að ræða hvort handtæki sé farsími í þessum skilningi leggur FST til að tækið verði prófað eins og það sé farsími í skilningi þessara tilmæla.

2. CE-merking er ekki staðfesting á því að farsími nái tengingu við 112

Samkvæmt lögum um fjarskipti nr. 70/2022 og reglugerð nr. 944/2019 um þráðlausan fjaraskiptabúnað skulu fjaraskiptatæki uppfylla viðeigandi grunnkröfur áður en þau eru markaðssett og CE-merkt því til staðfestingar. Uppfylling almennra grunnkrafna og almennur stuðningur við 4G, 5G eða VoLTE er hins vegar ekki staðfesting á því að þráðlaus fjaraskiptabúnaður/farsími nái tengingu við 112 hér á landi. Þarf í dag að prófa sérstaklega hverja einstaka tegund farsíma til að hægt sé að staðfesta að hann nái tengingu við 112.

3. Tilmæli Fjaraskiptastofu vegna neytendakaupa með farsíma

Vegna þessa setur Fjaraskiptastofa fram þau tilmæli að framleiðandi, innflytjandi eða dreifingaraðili¹ farsíma:

1. **Prófi áður en farsími er boðinn á markaði og tekinn í notkun** hvort hann geti náð tengingu við neyðarnúmerið 112, í gegnum farsímanet allra fjaraskiptafyrirtækjanna hér á landi, með tengingu felst að:
 - Hringjandi geti átt samtöl við neyðarvörð 112.
2. **Tryggi að nauðsynlegar stýrikerfisuppfærslur og stillingar** séu í farsímum áður en þeir eru boðnir á markaði og teknir í notkun og leiðbeini kaupendum um nauðsynlegar stillingar eða uppfærslur til að farsími nái fullri virkni hér á landi.
3. **Bjóði ekki á markaði farsíma** sem prófanir staðfesta að geti ekki tryggt tengingu við neyðarnúmerið 112, sbr. lið 3.1.

¹ Ekki er nauðsynlegt að allir þessir aðilar framkvæmi sömu prófunina, heldur nægir að einn geri það fyrir hverja tegund farsíma. FST leggur það í hendur markaðarins að ákveða hver skuli framkvæma prófun hverju sinni.

4. Leiðbeinandi verklag prófana

Fjarskiptastofa leggur til að prófun farsíma taki að lágmarki til eftirfarandi atriða:

1. Farsími sé aðeins prófaður með nýjustu mögulegu útgáfu stýrikerfis.
2. Farsími hafi VoLTE uppsett og virkt fyrir símtöl.
3. Farsími tengist viðkomandi íslensku 4G- og 5G-farsímaneti (Nova, Síminn, Sýn).
4. Farsími geti komið á tengingu (hringt) í prófunarnúmerið 1280² í gegnum farsímanet Nova, Símans og Sýnar (með SIM-korti).
5. Varðveittar séu skjalfestar upplýsingar um eigin prófanir, eða annarra, sem ákveðið er að styðjast við, þar sem fram komi:
 - a. Hvaða farsími var prófaður – framleiðandi, tegund og útgáfa stýrikerfis.
 - b. Hver var niðurstaða prófunar og hvort þurft hafi að uppfæra stillingar eða stýrikerfi.
 - c. Hver framkvæmdir prófun farsímans og hvenær.

Framangreint verklag við prófun farsíma getur almennt farið fram án aðkomu tæknilegra sérfræðinga fjarskiptafyrirtækjanna.

5. Markmið og mikilvægi

Fjarskiptastofa telur mikilvægt að hægt sé að treysta því að farsímar sem boðnir eru á markaði hér á landi í samræmi við lög um neytendakaup nr. 48/2003 geti alltaf náð tengingu við neyðarnúmerið 112, enda sé almennt farsímasamband á því svæði sem farsíminn er.

Markmið þessara tilmæla er að leggja til samræmt verklag og skráningar á prófunum á farsímunum áður en þeir verða seldir hér á landi. Með því megi draga úr hættu á því að ósamhæfir farsímar séu notaðir hér á landi, auka neytendavernd, og um leið stuðla að auknu öryggi sem og trausti notenda á farsímaþjónustu hér á landi.

Reykjavík, 16. október 2026.

² Ekki skal prófa farsíma með því að hringja í sjálft neyðarnúmerið 112 vegna álags sem það getur valdið, heldur skal hringja í númerið 1280 sem er sérstakt prófunarnúmer.